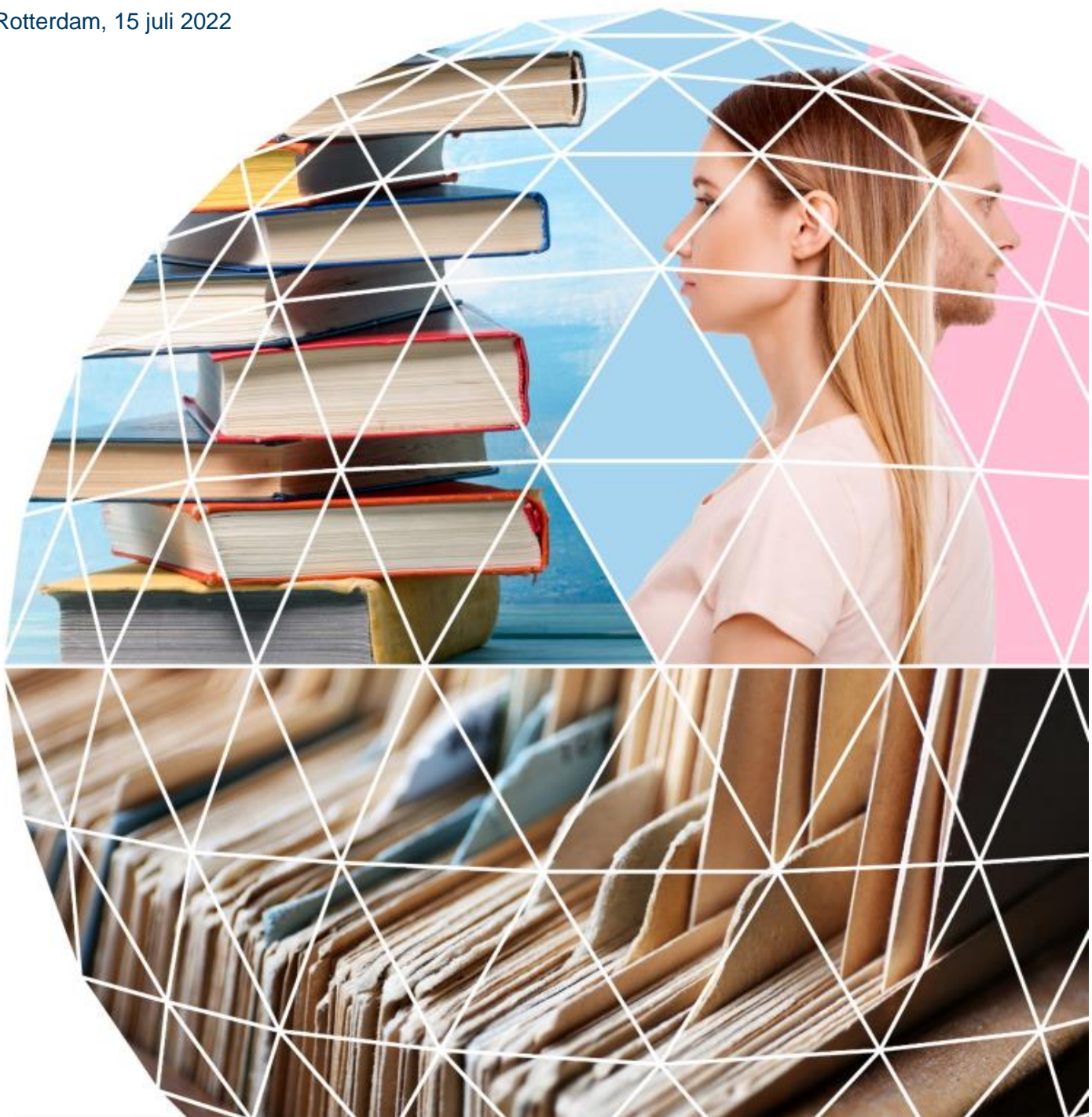

Tarieven- en kostenstructuur emancipatie archieven en bibliotheken

Eindrapport

Opdrachtgever: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rotterdam, 15 juli 2022

Tarieven- en kostenstructuur emancipatie archieven en bibliotheeken

Eindrapport

Opdrachtgever: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Annejet Kerckhaert
Yannick Ritmeester
Rana Orhan
Michel Briene
Ton Brandenburg

Rotterdam, 15 juli 2022

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Achtergrond en doelstelling onderzoek	5
1.1 Achtergrond en context	5
1.2 Doel en vraagstelling	5
1.3 Leeswijzer	6
2 Aanpak en methode	8
2.1 Onderzoeksactiviteiten	8
2.2 Beperkingen van het onderzoek	10
3 Organisatieprofiel van emancipatie archieven en bibliotheken	11
3.1 Context subsidieregeling	11
3.2 Atria	11
3.3 IHLIA	14
4 Huidige tarieven- en kostenstructuur	17
4.1 Het rekenmodel	17
4.2 Atria	18
4.3 IHLIA	19
5 Zekerheden, risico's en ambities	22
5.1 Atria	22
5.1.1 Zekerheden	22
5.1.2 Risico's	25
5.1.3 Ambities	25
5.2 IHLIA	26
5.2.1 Zekerheden	26
5.2.2 Risico's	28
5.2.3 Ambities	29
5.3 Totaaloverzicht kosten	29
6 Conclusie	31

Samenvatting

De Subsidieregeling gender- en LHBTI-gelijkheid 2017–2022 loopt eind dit jaar af. Naar aanleiding van de uitkomsten van een procesevaluatie uit 2021 is door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap besloten om de regeling voor de periode 2023-2027 te herzien. Een belangrijke wijziging is het apart opnemen van de subsidie voor de archief- en bibliotheekfunctie. Om de subsidieplafonds te kunnen bepalen heeft het ministerie behoefte aan een onderzoek naar de tarief- en kostenstructuur van twee emancipatie archieven en bibliotheken, Atria en IHLIA. Het gaat hierbij om de kosten die gemoeid zijn met de instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid van de archieven en bibliotheken.

De onderzoeksvraag luidt als volgt:

Op basis van welke tarieven- en kostenstructuur kan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een subsidieplafond vaststellen voor de instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid van archieven en bibliotheken op het gebied van gender- en lhbt+-gelijkheid?

Deze vraag is aan de hand van het Total Cost of Ownership (TCO) rekenmodel behandeld. Hiermee is een zo volledig mogelijk beeld van alle relevante kosten die onder de archief- en bibliotheekfunctie vallen, opgesteld. Gedurende het proces zijn beide aanbieders betrokken geweest bij het onderzoek. De huidige lasten die samenhangen met de archief- en bibliotheekfunctie van Atria en IHLIA, zijn hieronder weergegeven (tabel 0.1). In de hoofdstukken 3 en 4 is een nadere toelichting opgenomen.

Tabel 0.1 Totaal huidige lasten archief- en bibliotheekfunctie

Atria	IHLIA
€ 2.036.300	€ 698.000

De verwachte additionele lasten zijn ook in kosten uitgedrukt (tabel 0.2). De kosten zijn uitgedrukt in het prijspeil 2021. Dit betekent dat de bedragen van 2023 nog een indexatie van 2022 en 2023 behoeven. De bedragen zijn de totaal lasten voor OCW (IHLIA inclusief btw, Atria exclusief btw in verband met de fiscale regeling waar zij btw terugkrijgt op externe kostencomponenten). De in kaart gebrachte kosten laten voor beide aanbieders zien dat de slag naar (meer) digitalisering van de collectie en het voorkomen en wegwerken van achterstallige werkvoorraad de grootste uitdagingen zijn. Deze acties vragen om meer inzet van deskundig personeel en meer opslagcapaciteit. Risico's bij het niet mee ontwikkelen zijn het verlies van toegankelijkheid en houdbaarheid van de collecties. Op termijn heeft dat gevolgen voor de toekomstbestendigheid van de instellingen.

Tabel 0.2 Totaal verwachte additionele kosten archief- en bibliotheekfunctie (zekerheden)

Atria	IHLIA
+ € 611.500	+ € 287.500
+30%	+41,2%

Bovenop deze additionele lasten komen mogelijk kosten voor het afdekken van bijkomende risico's zoals het wegvallen van een deel van de financiering, waardoor de ondeelbare overhead zwaarder op de archiefbegroting drukt (indien financiering ook gedragen wordt door andere alliantie financieringen). Ook zijn er risico's door de digitale en fysieke lock-in kosten (Atria), verborgen kosten van de OBA (IHLIA) en de kosten die samenhangen met een hoger ambitieniveau. In hoofdstuk 5 is een nadere toelichting opgenomen.

1 Achtergrond en doelstelling onderzoek

1.1 Achtergrond en context

Herziening Subsidieregeling gender- en LHBTI-gelijkheid 2017–2022

De Subsidieregeling gender- en LHBTI-gelijkheid 2017–2022 is begin 2017 in werking getreden. De regeling kwam tot stand op basis van onder andere de resultaten van de beleidsdoorlichting uit 2014, waarbij het advies was in te zetten op meer inhoudelijke sturing op doelen en strategieën van het emancipatiebeleid bij subsidieaanvragen en meer aandacht voor de samenhang tussen projecten en verschillende interventieniveaus. De oude regeling is in 2015 en 2016 besproken met het maatschappelijk middenveld, waarna de uiteindelijke regeling tot stand is gekomen. Genoemde regeling is eind 2020 door het Verwey-Jonker Instituut geëvalueerd, waarbij met name is gekeken naar het proces.¹ De bevindingen van zowel het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) als de alliantiepartners waren overwegend positief. Onder andere naar aanleiding van de uitkomsten van de procesevaluatie is besloten de regeling te herzien.

Voor bibliotheek-, archief- en informatiefunctie komt een aparte vorm van instellingssubsidie

Een belangrijke wijziging² betreft het besluit om de bibliotheek-, archief- en informatiefunctie niet langer in te passen in de instellingssubsidie met allianties, maar op te nemen in een aparte vorm van instellingssubsidie. Het onderhouden en bijhouden van de archieven over vrouwen- en lhbt+-emancipatie wordt gezien als een belangrijke basis voor het werk op het gebied van gender- en lhbt+-gelijkheid in Nederland en dat uitgangspunt verhoudt zich slecht met een alliantiestructuur en subsidieverlening voor vijf jaar.

1.2 Doel en vraagstelling

Gelet op de genoemde wijziging in de subsidieregeling heeft het ministerie van OCW behoefte aan een onderzoek naar de tarief- en kostenstructuur van twee emancipatie archieven en bibliotheken, met name naar de kosten die gemoeid zijn met de instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid van de bibliotheken en archieven.

Het gaat om de volgende twee organisaties:

- *Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis* (hierna: Atria) verzamelt, beheert en deelt het erfgoed van vrouwen en vrouwenbewegingen sinds 1935 en is het oudste en grootste archief in Europa op het gebied van vrouwengeschiedenis, erkend door Unesco als Memory of the World. Als nationaal kennisinstituut zet Atria zich in voor gelijke behandeling van vrouwen en mannen in al hun diversiteit. Atria heeft als instituut naast een archief- en bibliotheekfunctie tevens een onderzoeks- en beleidsadviserende functie.
- *IHLIA* is de erfgoedorganisatie op het gebied van lhbt+ in Nederland en heeft de grootste lhbt+-collectie van Europa.³ Met het archief garandeert IHLIA het behoud en de instandhouding van de informatie van gisteren en vandaag voor morgen en wordt de lhbt-geschiedenis tot

¹ Verwey-Jonker Instituut. (2021). Synergie in en met allianties: Procesevaluatie strategische partnerschappen in het emancipatiebeleid.

² Zie Toelichting bij de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, nr. DE/30284427, houdende regels voor de subsidieverstrekking voor gender- en LHBTI+-gelijkheid (Subsidieregeling gender- en LHBTI+-gelijkheid 2022–2027). Deze regeling is nog niet gepubliceerd en zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

³ IHLIA LGBTI Heritage, www.ihlia.nl

leven gebracht voor de doelgroepen van de toekomst. Hiermee bevordert de erfgoedfunctie de sociale acceptatie van lhbt+’ers.

Scope en afbakening

In de uitvraag is de opdracht door het ministerie van OCW als volgt gepreciseerd:

- In het onderzoek moet sprake zijn van een dusdanige vergelijking van de kostenstructuur en tarieven dat op basis van de aangeleverde gegevens een subsidieplafond op basis van de Subsidieregeling gender- en LHBTI+-gelijkheid 2022–2027 kan worden vastgesteld.
- De stakeholders worden op een constructieve en zorgvuldige wijze betrokken bij de totstandkoming van het adviesrapport.
- Voor de opdrachtgever is het van belang dat inzage wordt gegeven in welke kosten redelijkerwijs gemaakt moeten worden om de archief functie te financieren. Hiervoor is het nodig om per onderdeel inzicht te geven in de tarief- en kostenstructuur, de wijze waarop deze tot stand is gekomen en op welke wijze opdrachtgever de financiële kant van toekomstige subsidieverzoeken kan beoordelen.
- De functies instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid worden in de uitvraag als volgt gedefinieerd:
 - **Instandhouding:** het in stand houden (digitaal en papier) van de bestaande bibliotheek en het bestaande archief met inachtneming van de, in de erfgoedsector gebruikelijke maatstaven, met als doel de beschikbaarheid voor toekomstige generaties te garanderen. Digitalisering speelt hier een significante rol met het oog op instandhouding.
 - **Uitbreiding:** dit betreft de noodzakelijke uitbreiding van het archief en de bibliotheek om nu en in de toekomst een relevante bibliotheek en archief te blijven op het gebied van gender- en/of lhbt+-emancipatie.
 - **Toegankelijkheid:** dit betreft zowel een bibliotheekfunctie (digitaal en op papier), als het (digitaal) beschikbaar maken van de archieven, zodat alle geïnteresseerden op proportionele wijze kennis daarvan kunnen nemen. Daarbij dient er aandacht te zijn voor nieuwe ontwikkelingen zodat het archief duurzaam bruikbaar blijft voor huidige en toekomstige generaties.

De gevraagde uitkomst van het onderzoek doet geen uitspraak over de wijze waarop de instellingen zelf hun doelstelling willen bereiken en de organisatie (governance e.d.) vormgeven. Het onderzoek is enkel bedoeld als een wijze van vaststelling van een subsidieplafond.

Hoofdvraag

Gelet op het voorafgaande is de hoofdvraag die beantwoord moet worden:

Op basis van welke tarieven- en kostenstructuur kan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een subsidieplafond vaststellen voor de instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid van archieven en bibliotheken op het gebied van gender- en lhbt+-gelijkheid, waarbij bovengenoemde aspecten worden meegewogen?

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

- **Hoofdstuk 2** beschrijft de aanpak en methode van het onderzoek. Het hoofdstuk toont in hoofdlijnen hoe het rekenmodel is opgebouwd en beschrijft het proces waarin de aanbieders zijn betrokken.
- In **hoofdstuk 3** wordt ingegaan op de activiteiten die gepaard gaan met de archief- en bibliotheekfunctie van de aanbieders.

- **Hoofdstuk 4** beschrijft de opbouw van het rekenmodel, de kostencategorieën en specifieke kosten die daarbij horen.
- In **hoofdstuk 5** worden zekerheden, risico's en ambities voor de toekomst en daarmee samenhangende kosten beschreven.
- **Hoofdstuk 6** formuleert op basis van deze inzichten een advies voor het ministerie van OCW voor de toepassing van de onderzoeksuitkomsten in de nieuwe subsidieregeling.

2 Aanpak en methode

Dit hoofdstuk bespreekt de aanpak en methode die is gevolgd tijdens dit onderzoek. Allereerst worden in paragraaf 2.1 de onderzoeksactiviteiten overzichtelijk gepresenteerd en per stap nader toegelicht. In paragraaf 2.2 worden de randvoorwaarden c.q. beperkingen voor dit onderzoek op een rij gezet.

2.1 Onderzoeksactiviteiten

Om de doelstellingen van dit onderzoek te bereiken zijn de volgende stappen ondernomen:

1. Contact leggen met aanbieders;
2. Dataverzameling bij aanbieders;
3. Documentenanalyse;
4. Interviews met digitaliseringsexperts;
5. Gestructureerde interviews met gebruikers en secundaire analyse van klanttevredenheids-onderzoeken;
6. Analyse- en validatiesessies met aanbieders;
7. Opstellen van het rekenmodel.

De stappen zijn in chronologische volgorde afgelegd waarbij een aantal stappen parallel aan elkaar liepen om de doorlooptijd te waarborgen.

Contact leggen met aanbieders

Om een gedegen beeld te schetsen van de kosten en activiteiten van de instellingen was het constructief en zorgvuldig betrekken van aanbieders Atria en IHLIA essentieel. De onderzoekers hebben gedurende het project een drietal werksessies met ieder van de respectievelijke instellingen gehad waarbij informatie is opgehaald over de activiteiten en het kostenmodel alsook de verificatie van de (huidige en toekomstige) activiteiten en kosten. Daarnaast is veelvuldig mailcontact geweest tijdens de gehele doorlooptijd van het project.

Dataverzameling bij aanbieders

Het doel van de tweede stap was de identificatie van de activiteiten die bij de archief- en bibliotheekfunctie horen. De aanbieders hebben documenten gedeeld, waaronder jaarverslagen, jaarrekeningen, controleverslagen, klanttevredenheidsonderzoeken, beleidsplannen, andere strategiedocumenten, inventarisaties van de digitale collectie, bezettingsoverzichten en eerdere subsidiebegrotingen.

Documentenanalyse

De aangeleverde documenten zijn geanalyseerd om inzicht te krijgen in de activiteiten die door de aanbieders worden uitgevoerd en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Op basis van de documentenanalyse zijn ook mogelijke trends in beeld gebracht. Deze trends hebben in meerdere of mindere mate effect op uitvoering en/of inrichting van de archief- en bibliotheekfunctie.

Interviews met digitaliseringsexperts

Uit de documentenanalyse en de gesprekken met de instellingen kwam naar voren dat digitalisering een (wellicht meest) relevante trend is. Om de trend beter te duiden en om tot een gedegen beeld van de huidige en verwachte kosten te komen zijn er interviews afgenomen met de digitaliseringsexperts van IHLIA en Atria. Dit resulteerde in een duidelijker beeld van de huidige en

toekomstige activiteiten alsook kosten van digitalisering. Ter validatie is een digitaliseringsexpert van buiten de instellingen geïnterviewd om de input te verifiëren alsook om het digitaliserings-speelveld beter in kaart te brengen.

Gestructureerde interviews met gebruikers en secundaire analyse van diepte-interviews

Om een beeld te vormen van het huidige gebruik (lees: afname) van de diensten van de instellingen alsook om de potentiële toekomstige wensen van gebruikers in kaart te brengen zijn gestructureerde interviews met gebruikers gehouden en zijn bestaande bronnen geanalyseerd. Met betrekking tot Atria zijn er een viertal gestructureerde interviews afgenomen (telefonisch). De contactgegevens van de gebruikers zijn met hun toestemming door Atria gedeeld. De onderzoekers hebben voor IHLIA een secundaire analyse uitgevoerd op interviewtranscripten die recent door de instelling zijn afgenomen. De analyses sluiten aan op de geïdentificeerde ontwikkelingen in de hierboven benoemde stappen.

Analyse- en validatiesessies met aanbieders

Het toetsen van de geïdentificeerde activiteiten en kosten aan de praktijk is aan de hand van validatiesessies gedaan met de instellingen. Met beide partijen is een totaal van drie afzonderlijke sessies per instelling gehouden. Tijdens deze sessies zijn de activiteiten die bij de archief- en bibliotheekfunctie horen in kaart gebracht, is de voortgang met betrekking tot het onderzoek met de aanbieders gedeeld en zijn vervolgstappen afgesproken. Per instelling zijn de onderzoekers door de bibliotheken en archieven rondgeleid om een beter beeld te krijgen van de functies en is in het bijzonder ingegaan op de digitalisering van het archief en de bibliotheek.

Opstellen van het rekenmodel

In dit onderzoek ter beantwoording van de hoofdvraag is het rekenmodel leidend (tabel 2.1). Hierbij is gebruik gemaakt van de Total Cost of Ownership (TCO), waarbij een zo volledig mogelijk beeld van alle relevante kosten (product en proces) door de tijd heen wordt opgesteld. In dit onderzoek wordt onderscheid gemaakt in het model tussen de huidige en verwachte kosten voor zowel de archief- en bibliotheekfunctie als overige functies van de instellingen. De archief- en bibliotheekfunctie is onderverdeeld naar de drie pijlers (instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid). De huidige lasten zijn nader gespecificeerd op basis van verschillende kostencategorieën. De verwachte additionele lasten zijn verder toegespitst op zekerheden, risico's en ambities. Ambities zijn opgehaald bij de instellingen om een inschatting te geven van toekomstige plannen en doelen.

Aan de hand van de eerdergenoemde dataverzameling en -analyse, is het rekenmodel stapsgewijs opgesteld. Leidend voor de cijfers is de realisatie van de meest recente periode (2021) in verband met het effect dat de coronapandemie in de voorgaande jaren heeft gehad en om beter te anticiperen op ontwikkelingen zoals digitalisering. Beide instellingen gaven aan dat 2021 op volle kracht werd gewerkt. Voor 2021 is de momenteel geldende indexatie genomen.

Tabel 2.1 Opbouw rekenmodel

Huidige lasten		Verwachte additionele lasten
Archief- en bibliotheekfunctie	Instandhouding	
	Uitbreiding	
	Toegankelijkheid	
Overige functies		

2.2 Beperkingen van het onderzoek

Er dient een aantal kanttekeningen te worden gezet bij dit onderzoek. Dit betreft een aantal beperkingen die mogelijk van invloed kunnen zijn op de onderzoeksuitkomsten.

Allereerst is het vanwege de specifieke vraagstelling niet mogelijk om veel gebruik te maken van andere bronnen. De dataverzameling is om die reden grotendeels afhankelijk van documenten die door de instellingen zijn aangeleverd. Dit kan het in kaart brengen van de verschillende activiteiten van de instellingen beïnvloed hebben, bijvoorbeeld door de kwalitatieve beschrijvingen in jaarverslagen. Ook de gebruikersinterviews kunnen subjectief zijn. IHLIA heeft de interviews zelf afgenomen en Atria heeft een lijst aangeleverd van gebruikers. Hierbij is geen complete onafhankelijkheid van de geïnterviewde gebruikers. Anderzijds onderstreept deze aanpak de betrokkenheid en medewerking van de instellingen bij dit onderzoek.

Beide instellingen zijn wat hun omvang en focusgebied betreft in Nederland uniek. Dat maakt vergelijkingen met andere bibliotheken en archieven lastiger. Het rapport gaat uit van de peildatum 2021; hierbij wordt geen indexatie of correctie toegepast voor de komende jaren in verband met de onzekerheid van deze voorspellingen. De kosten zijn uitgedrukt in prijspeil 2021, waar nog een indexatie moet worden toegevoegd over 2022 en 2023 ten behoeve van de 2023-bedragen. Het bedrag voor 2023 vormt het basisbedrag van de vijfjarenperiode.

Er worden nu geen financieringslasten gemaakt door Atria en IHLIA omdat 100% bevoorschotting voorafgaand aan elk kwartaal plaatsvindt. In de nieuwe regeling 2023-2027 is standaard bevoorschotting gesteld op 80%⁴. Gezien de vaste lasten van de instellingen (lonen, huisvesting) wordt continuering van de 100% bevoorschotting als uitgangspunt genomen.

⁴ Indien aantoonbaar aangetoond, wordt in beginsel niet meer dan 95% worden bevoorschot van het subsidiebedrag. Dit zou ertoe leiden dat bij afrekening na vijf jaren er vijf keer 20% of vijf keer 5% aan liquiditeitstekort optreedt (Atria € 650.000 tot €2.600.000 / IHLIA €220.000 tot € 900.000).

3 Organisatieprofiel van emancipatie archieven en bibliotheken

Hoofdstuk 3 schetst de profielen van de Atria en IHLIA in meer detail. Allereerst wordt beknopt de context van de subsidieregeling beschreven. Vervolgens worden de organisatieprofielen van Atria en IHLIA beschreven en worden de huidige activiteiten en bijbehorende kostencategorieën voor beiden bibliotheek toegelicht.

3.1 Context subsidieregeling

In de jaren voor 2018 ontvingen Atria en IHLIA jaarlijks een instellingssubsidie voor het archief en de bibliotheek met emancipatoire functie vanuit OCW, directie Emancipatie. Met de Subsidieregeling gender- en LHBTI-gelijkheid 2017-2022 is de subsidie omgezet naar een alliantie-structuur met een Theory of Change aanpak (Bronnen van Verandering)⁵.

De doelstelling en uitvoering van de taken van respectievelijk IHLIA en Atria voor het onderhouden van de bibliotheek en archief functie zijn bij de verandering van de subsidieregeling niet wezenlijk gewijzigd. De focus van de werkzaamheden is erop gericht om het erfgoed zo efficiënt en effectief mogelijk naar het publiek te brengen. In de subsidieaanvragen is aan de hand van de Theory of Change beargumenteerd hoe de activiteiten en functies van de instellingen bijdragen aan de verandering in de samenleving.

3.2 Atria

Atria verzamelt, beheert en deelt het erfgoed van vrouwen en vrouwenbewegingen. Atria is tot stand gekomen in 1935 met de oprichting van het Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging (IAV) met als doel het verzamelen van het erfgoed van vrouwen en het doen van onderzoek en kennis delen over de positie van vrouwen te stimuleren. De collectie IAV – waaronder het archief van Aletta Jacobs, aangemerkt als Unesco Werelderfgoed – is een van de oudste en grootste collecties over vrouwen en gendergelijkheid wereldwijd.

De collectie van Atria omvat boeken en rapporten (ruim 110.000 exemplaren), periodieken (465 meter), (persoons-)archieven en egodocumenten waaronder een groeiend aantal van vrouwen uit de zwarte-, migranten- en vluchtelingenvrouwenbewegingen (ruim 1.500 meter), 9.000 biografische knipselmappen, documentatiemateriaal (66 meter). Daarnaast omvat de collectie 30.000 foto's, 12.000 affiches en prenten, 2.000 objecten, 1.500 geluidsbanden, 650 videobanden en films, 150 grammofoonplaten en 375 oral history interviews. De collectie die Atria beheert is online ontsloten, en in toenemende mate ook digitaal raadpleegbaar. Het bibliotheeklidmaatschap geeft ook entree naar andere internationale databases: Women and Social Movements International; Women's Studies international en Women History Online.

Met deze collectie bereikt Atria jaarlijks veel gebruikers, waaronder journalisten, opiniemakers, redacteurs, studenten, onderzoekers en het ministerie van OCW. Met de beschikbare kennis weet

⁵ Atria heeft op dit moment nog twee lopende allianties: Werk.en.de.toekomst (€ 0.6 miljoen deel) en Act4Respect (€ 0.3 miljoen) waar zij financiering uithalen.

Atria gebruikers wegwijs te maken in de unieke collectie en heeft Atria een groeiend online bezoekersaantal (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Online bereik van Atria

	2017	2018	2019	2020	2021
Gebruikers	77.229	136.090	198.375	231.928	302.652
Groei %	13,82%	76,22%	45,76%	17%	30,49%

Bron: Atria online bereik 2017-2021 (Atria, 2022)

Sinds dit jaar telt Atria gebruikers van de online collectie los van de bezoekers van de hoofd-website. Voor de maanden april en mei 2022 waren dit circa 4.400 gebruikers voor de online catalogus. Een conservatieve schatting is dat de online catalogus dit jaar uitkomt op circa 26.500 bezoekers, ten opzichte van de 4.000-5.000 fysieke bezoeken per jaar.

Directie en staf

Aan Atria zijn 37 medewerkers (28,04 fte's⁶) verbonden. De organisatie bestaat verder uit een Raad van Advies, een Raad van Toezicht, ambassadeurs en geaffilieerde onderzoekers. Er werken 6-7 stagiaires bij Atria.

Primaire processen

De primaire processen zijn activiteiten die onder de archief- en bibliotheekfunctie vallen. Atria en IHLIA verstaan hier dezelfde activiteiten onder. Deze activiteiten kunnen aan de hand van de drie pijlers (instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid) worden onderverdeeld (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Opbouw primaire proces in pijlers en bijbehorende activiteiten

Pijler	Activiteiten
Instandhouding	<ul style="list-style-type: none"> • Depot en/of open opstelling • Beheren, conserveren, verpakken, reinigen, bewaren (fysiek depot en e-Depot) • Digitaliseren en conserveren • Technisch systeem-, bestands- en applicatiebeheer • Juridisch beheer en informatiebeveiliging • Toegang
Uitbreiding	<ul style="list-style-type: none"> • Acquisitie • Schenkingen verwerken • Contractbeheer • Relatiemanagement
Toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> • Het fysiek en digitaal beschikbaar stellen van materiaal • Vindbaarheid • Thesaurus • Informatiedienstverlening • Gestandaardiseerde registratie metadata collectie • Content creatie

Inhuur derden

Voor structurele en incidentele diensten worden derden ingehuurd. Bij structurele diensten gaat het bijvoorbeeld om salarisadministratie, financiële administratie, IT-diensten en facilitaire diensten (zoals het schoonmaakbedrijf). Bij incidentele diensten gaat het om diensten die gerelateerd zijn aan specifieke projecten.

⁶ Peildatum 31 maart 2022

Vrijwilligers

Er zijn 4-6 vrijwilligers werkzaam bij Atria. Zij zetten zich in voor de archief- en bibliotheekfunctie. De huidige vrijwilligers draaien lang mee en hebben daardoor weinig begeleiding nodig. De (geringe) reiskosten van vrijwilligers worden onder personeelskosten geboekt. De kosten daarvan liggen ver onder de maximale onbelaste vrijwilligersvergoeding (in 2021: € 1.800 per jaar).

Huisvesting

Atria wil bereikbaar zijn voor zijn doelgroepen en is hoofdzakelijk voor de groep onderzoekers en studenten van de Universiteit van Amsterdam in het centrum van Amsterdam gevestigd. De drie verdiepingen van Atria herbergen de bibliotheek met studiezaal op de begane grond, een archiefgedeelte op de eerste verdieping en het kantoor voor het personeel op de tweede verdieping. Er is eveneens een opslagruimte op etage -1. De bibliotheek is drie dagen per week voor publiek geopend. De verdieping met het archief (depot) is aangepast voor Atria; er zijn onder andere versterkte vloeren, geen ramen en plafond en er is geen aansluiting op de centrale klimaatinstallatie van het gebouw. Atria heeft voor het archief een aparte, specifieke klimaatinstallatie ingericht. Het pand is in de afgelopen jaren verduurzaamd (van energielabel F naar A). Ook is er een kelder in het pand, waarvan de kosten niet in de huur zijn inbegrepen. Naast het pand in het centrum van Amsterdam heeft Atria een externe depot in Amsterdam-Noord.

Inventaris

Er is een klimaatinstallatie in eigen beheer aanwezig op de gehele afgesloten eerste etage voor het archief. Het betreft een eenmalige investering die vervolgens over een periode van 10 jaar is afgeschreven. Vanaf volgend jaar dient een reserve te worden opgebouwd voor het klimaatstelsel. Daarnaast zijn er jaarlijkse kosten voor het onderhoud van het stelsel en het bijvullen van het koelgas.

Organisatiekosten: digitalisering

Centraal in het digitaliseringsbeleid van Atria staat het vindbaar, toegankelijk en bruikbaar maken van collecties. Dit is in navolging van de afspraken en normen van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed⁷, waarbij specifieke aandacht is voor digitalisering van archieven en het proactief signaleren van en acteren op trends.

Door cofinanciering van het Mondriaanfonds voor het project Gender Heritage Connection (GHC) heeft Atria stappen genomen in het vernieuwen van de digitale infrastructuur. Opslag en back-up van de collectiedata is gemigreerd naar de cloud. Atria beschikt nu over twee goede back-up systemen in AWS Amazon en Azure Microsoft Cloud onder Europese wetgeving. De servers die nog op fysiek op locatie staan worden uitgefaseerd. De NAS's (Network Attached Storage) blijven op kantoor met een back-up naar de cloud. Hiermee is de samenwerking met de Ontwikkefabriek⁸ beëindigd. Ook is een nieuw gestandaardiseerd collectiebeheersysteem ingericht (met OAI en API om data efficiënt te kunnen delen en up-to-date te houden) en is data na opschoning en standaardisering (volgens de metadata-standaard Dublin Core) naar het nieuwe systeem gemigreerd. Verder is de thesaurus naar een ander platform verhuisd en is de ontsluiting van data geoptimaliseerd conform te de richtlijnen voor SEO (Search Engine Optimization).

In het kader van de GHC fungeert de door Atria ontwikkelde infrastructuur als knooppunt voor genderdata uit verschillende bronnen. Op deze manier kan informatie online gevonden worden zonder dat de informatiezoekers naar de specifieke website hoeven te navigeren. IHLIA en IISG

⁷ Zie Nationale Strategie Digitaal Erfgoed van het Netwerk Digitaal Erfgoed en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (maart 2021). Atria voldoet hierbij aan de gestelde DNE en DEN eisen.

⁸ De Ontwikkefabriek is een advies-, interim- en projectbureau op het gebied van ict en organisatie. Het bedrijf is in Groningen gevestigd.

leveren gestandaardiseerde genderdata aan het door Atria gehoste platform vanwaar de data vervolgens wordt uitgelezen voor publicatie op Europeana⁹ en ook eenvoudig via de eigen sites van de instellingen kan worden gedeeld. De opbrengst van GHC manifesteert zich in de verbetering van de toegankelijkheid en vindbaarheid van genderdata uit verschillende bronnen en op besparing van digitaliseringskosten voor, met name, kleinere archiefinstellingen die veelal niet de investering en het beheer van een eigen publicatieplatform kunnen dragen. Een nieuwe partner met wie gesprekken voor aansluiting op het platform onlangs gestart zijn, is The Black Archives.

Door een beperkte capaciteit en gebrek aan de juiste expertise door beperkte financiële middelen ligt het digitaliseren van archieven op dit moment grotendeels stil. De vaardigheden onder het personeel sluiten volgens Atria momenteel niet goed aan op de behoeften in termen van digitalisering. Naast het digitaliseren van fysieke archieven houdt Atria zich bezig met het groeiende aanbod aan zogenaamde “digital born” archieven. Daar wordt nu echter nog geen actie op ondernomen, omdat er onduidelijkheid is met betrekking tot de ontsluiting.

Projecten

Atria voert diverse projecten uit om de vrouwengeschiedenis onder de aandacht te brengen. Deze projecten zijn/worden in samenwerking met verschillende fondsen bewerkstelligt zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds, Aletta Jacobs Fonds en Gemeente Amsterdam. Een selectie betreft, onder andere het hierboven benoemde *Gender Heritage Connection*, ‘Ontwikkeling van lespakketten zoals ‘De lessen van de Zwarte, Migranten- en Vluchtelingenvrouwenbeweging’ de tweejaarlijkse Dolle Mina Lezing, de organisatie van de jaarlijks Gendergeschiedenis Dag en maandelijks Wiki-meet-ups (en samenwerking met Wikipedia en IHLIA).

Daarnaast heeft Atria in 2021 met diverse bijzondere bruiklenen een bijdrage geleverd aan diverse tentoonstellingen en daarmee de collectie ontsloten voor een breder publiek. Zo gaf Atria zes objecten in bruikleen aan het Allard Pierson Museum te Amsterdam voor de tentoonstelling ‘Godinnen van de Art Nouveau’. Aan het Amsterdam Museum zijn archiefstukken uitgeleend voor de tentoonstelling ‘De Gouden Koets’ en de tentoonstelling ‘Vrijdenkers’. In deze laatst genoemde tentoonstelling is het beroemde schilderij van Aletta Jacobs, van de hand van Jacob Israëls de komende jaren te bewonderen.

3.3 IHLIA

IHLIA verzamelt, beheert en deelt de oudste en grootste collectie van Europa op het gebied van lhbt+-emancipatie. Het archief bestaat uit ruim 190.000 items, waaronder boeken, grijze literatuur, posters en buttons. Een beperkt deel van de collectie is online beschikbaar. Met deze collectie bereikt IHLIA jaarlijks veel onderzoekers, studenten, media, ngo’s, andere erfgoedinstellingen en de lhbt+-gemeenschap (onder andere via de vriendenstichting van IHLIA). Door meer historisch besef en interesse in het lhbt+-erfgoed ziet IHLIA de vraag vanuit vooral de media en andere erfgoedinstellingen toenemen.

IHLIA onderscheidt diverse bezoekersgroepen naast de online bezoekers via de website en social media, zijn dat ook gebruikers van de collectie, zowel fysiek (alsook de ondergebrachte archieven bij IISG) als digitaal (op maat, niet via de website), groepsrondleidingen en voorlichtingen, bezoekers van activiteiten en exposities.

⁹ Europeana is een Europees erfgoedportal dat erfgoedcollecties ontsluit van instellingen uit Europa. Op dit moment heeft Europeana meer dan 3700 aangesloten instellingen ([Europeana](#), 2022).

IHLIA had in 2019 circa 4.500 bezoekers op locatie waarvan circa 600 per jaar met betrekking tot de open opstelling van de collectie in de OBA. Het aantal bezoekers in het eerste kwartaal van 2022 laat een sterke stijging zien; er zijn jaren met grotere aantallen geweest afhankelijk goedlopende tentoonstellingen. Online waren er in 2021 circa 23.000 bezoekers.

Directie en staf

IHLIA heeft 14 medewerkers (8,0 fte's) in dienst. Dit zijn veel kleine contracten, echter biedt het daarmee ook verschillende expertises. Iets meer dan de helft van het personeel werkt specifiek op de collectie. Er is recent een specifieke subsidie ontvangen van een andere partij om een jonge queer persoon van kleur aan te stellen om bepaalde gemarginaliseerde doelgroepen binnen de lhbt+-gemeenschap beter te bereiken.

Naast directietaken voert de directeur van IHLIA uitvoerende taken uit. Deze verdeling is respectievelijk 78% tegenover 22%.

Primaire processen

De primaire processen zijn activiteiten die onder de archief- en bibliotheekfunctie vallen. Deze activiteiten kunnen aan de hand van de drie pijlers (instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid) worden onderverdeeld. Voor een toelichting van de activiteiten verwijzen we naar hoofdstuk 3.1.2. Daarnaast vallen onder primaire processen ook opleidingskosten voor het personeel en de vrijwilligers.

Inhuur derden

Voor personeelszaken, de financiële administratie, boekhouding, website en projectmanagement worden derden ingehuurd. Deze vallen in het geval van IHLIA onder de projectlasten. Ook is een communicatiemedewerker deels in dienst en deels ingehuurd. Verder zijn er incidentele opdrachten waarvoor vrijwilligers worden ingezet.

Vrijwilligers

Er zijn 10 vrijwilligers die elk acht uur per week voor IHLIA werken. Dit komt in totaal op 1,2 tot 1,5 fte neer. De vrijwilligers werken voor het collectiebeheer. Ze beantwoorden geen vragen over de collectie, maar verwijzen naar de informatiespecialist om de kwaliteit van de informatievoorziening te bewaken. Daarnaast zet het bestuur zich vrijwillig in. Vrijwilligers ontvangen (nog) geen vergoeding.

Huisvesting

IHLIA is in het pand van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) Oosterdok gehuisvest. Door de locatie weet IHLIA een grote hoeveelheid aan spontane bezoekers te trekken. Ook voor de OBA en Gemeente Amsterdam is het daarmee interessant om IHLIA in de OBA te huisvesten. Het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) bewaart de fysieke archieven van IHLIA in het juiste klimaat en is publiek toegankelijk. Daarnaast heeft IHLIA twee extern depots waar ook reeds gedigitaliseerd materiaal wordt bewaard.

Inventaris

Voor de uitvoering van de werkzaamheden huurt IHLIA een aantal werkplekken van de OBA. De jaarlijkse afschrijvingen op de inventaris zijn daardoor relatief beperkt.

Organisatiekosten: digitalisering

In de huur bij de OBA zit inbegrepen: zes werkplekken, IT-voorzieningen zoals databeheer (opslag archief) en een deel van de ruimte voor tentoonstellingen en een open opstelling.

De medewerker digitalisering verzorgt het digitaal maken en houden van delen van de fysieke collectie. Door de beperkte capaciteit is de functie van de medewerker digitalisering heel breed. Hierdoor is de medewerker bijvoorbeeld met het watermerken van foto's bezig, maar ook met het aanleveren van materiaal voor de online zoekmachine. Het uitgangspunt bij de 'reguliere' digitalisatieprojecten is vooral kwetsbaarheid van het originele materiaal. Die delen van de 'fysieke' IHLIA collectie die aan verval onderhevig zijn worden als eerste gedigitaliseerd (prioritering). Tevens kijkt IHLIA welke onderdelen van de collectie voor onderzoekers (of andere belangstellenden) beter toegankelijk gemaakt kunnen worden. Een digitaal (doorzoekbaar) item is bijna altijd gebruikersvriendelijker en beter vindbaar dan een fysiek object.

Ten opzichte van andere emancipatiearchieven heeft IHLIA een vrij jonge collectie. Veel valt daarom onder copyrights, maar ook onder de AVG. Momenteel zijn vaak alleen de metadata online beschikbaar en is (digitaal) materiaal enkel op locatie te bekijken. De archieven die IHLIA in bezit heeft, zijn bij het IISG ondergebracht. Deze archieven zijn zowel bij het IISG als in de online IHLIA-catalogus ontsloten.

De digitale opslag van IHLIA bestaat momenteel uit twee kleine NAS'sen en één grote NAS. De opslag en webservers worden door de Ontwikkelfabriek en de OBA-server gehost. Cardbox is het collectieregistratiesysteem van IHLIA. De server waarop dit collectieregistratiesysteem draait is begin 2021 van de OBA naar de Ontwikkelfabriek verplaatst. Alle medewerkers die met het registreren en ontsluiten van materiaal bezig zijn, werken met Cardbox. Doordat IHLIA organisch is gegroeid, is er in Cardbox vaak voor tijdelijke oplossingen gekozen die door professionalisering niet meer werkbaar zijn. Door de veroudering van het systeem kost het meer moeite om materiaal te digitaliseren. Daarom is het collectieregistratiesysteem volgens IHLIA aan vervanging toe.

In 2020 heeft IHLIA aan een pilotproject van het Netwerk Digitaal Erfgoed over social media archivering deelgenomen. Diverse social media platformen zijn belangrijk voor de emancipatie van de lhbt+-gemeenschap. Met name bij gemarginaliseerde groepen binnen de gemeenschap gebeurt er veel online. De projectgroep komt nog steeds af en toe bijeen om kennis te delen. Recent is bij IHLIA een medewerker aangenomen om zich met social media archivering bezig te houden.

Projecten

IHLIA heeft diverse lopende projecten die onder de overige functies vallen. Tot eind 2022 loopt het project 'Homoseksualiteit in en rond WOII'. Bij dit project wordt al het IHLIA-materiaal dat direct of indirect met de Tweede Wereldoorlog te maken heeft, gedigitaliseerd. Dit project wordt in samenwerking met een andere erfgoedinstelling uitgevoerd en wordt vanuit het Mondriaanfonds, in het kader van de subsidieregeling '75 jaar vrijheid', gefinancierd. Daarnaast is er momenteel een 'reizende' expositie die over de transgendergeschiedenis gaat en op verzoek van gemeenten, culturele instellingen en andere bibliotheken op verschillende plekken in het land beschikbaar wordt gesteld. Verder neemt IHLIA deel aan het project Gender Heritage Collection dat door Atria wordt geleid.

4 Huidige tarieven- en kostenstructuur

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kosten die horen bij de activiteiten en categorieën (zie hoofdstuk 3). Voor Atria en IHLIA wordt het rekenmodel weergegeven met een totaalsom voor de archief- en bibliotheekfunctie. Ook worden de kosten voor overige functies van de instelling meegenomen om een zo compleet mogelijk beeld te geven.

4.1 Het rekenmodel

Met het rekenmodel wordt een zo volledig mogelijk beeld van alle relevante kosten (product en proces) door de tijd heen opgesteld. Als peildatum gaan wij uit van 31 december 2021. De huidige lasten zijn onderverdeeld in verschillende categorieën (figuur 4.1).

Functies

De functies van de Atria en IHLIA zijn onderverdeeld in de archief- en bibliotheekfunctie en overige functies. Dwars door de archief- en bibliotheekfunctie van de aanbieder zijn de drie pijlers (instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid) opgenomen. Deze pijlers zijn, voor zover mogelijk, gehanteerd om de kosten per categorie specifiek uit te drukken. De drie pijlers zoals opgenomen in de kostenmodellen van de instellingen, Atria en IHLIA respectievelijk, geven een 'snapshot' van het jaar 2021. Deze dienen ter duiding; er is sprake van een nodige mate van flexibiliteit waarbij, afhankelijk van de focus van het programma/mogelijkheden in een jaar, onderlinge verschuiving van de activiteiten per jaar mogelijk dienen te zijn.

Kostencategorieën

De kostencategorieën zijn: personeel, huisvesting, inventaris, organisatiekosten, projectlasten en saldo baten en lasten. Onder personeelskosten vallen directie en staf, primaire processen, inhuur derden en vrijwilligers. Onder saldo baten en lasten wordt de onder- en overbestedingsreserve verstaan.

Figuur 4.1 Tarieven- en kostenstructuur basis

		Huidige lasten (incl. saldo baten en lasten)									
		Personeel				Huis- vesting	Inventaris (afschrij- vingen)	Organi- satie kosten	Project- lasten	Saldo baten en lasten	Totaal
		Directie en staf	Primaire processen	Inhuur derden	Vrij- willigers						
Archief functie	A Instand- houding										
	B Uitbreiden										
	C Toeganke- lijkheid										
Overige functies											

4.2 Atria

Atria dient de subsidieaanvraag inclusief btw in waarbij Atria als gevolg van fiscale regeling¹⁰ de btw terugkrijgt. De aftrek is in dit overzicht opgenomen en kan gezien worden als de totale kosten voor Atria onder de regeling.

Op basis van de beschikbare informatie is in samenspraak met Atria het kostenmodel ingevuld uitgaande van de huidige situatie. Dit betreft de kosten van het jaarverslag 2020 waarbij de indexatie en een reserve van het programma Bronnen van Verandering (BVV) à € 50.000 zijn opgeteld. Van de totale begroting van circa € 3.540.800 heeft € 2.036.300 betrekking op de archieffunctie en € 1.504.600 op de overige functies (zie figuur 4.2). Onder de laatste categorie vallen gemaakte kosten voor onder andere projecten die door andere bronnen dan het ministerie van OCW worden gefinancierd (allianties Act4Respect en Werk.en.de.toekomst alsook 2^e en 3^e geldstroomprojecten). Na de figuur volgt een toelichting per post.

Figuur 4.2 Tarieven- en kostenstructuur Atria (in duizenden euro's)¹¹

		Huidige lasten (incl. saldo baten en lasten) 2020										Correctie huidige lasten (incl. saldo baten en lasten)				
		Personeel				Huis- vesting	Inventaris (afschrij- vingen)	Organi- satie kosten	Project -lasten	Subtotaal voor reserverin- g	Saldo baten en lasten	Totaal	Indexatie	BVV 50K	Totaal	
		Directie en staf	Primaire processen	Inhuur derden	Vrij- willigers											
Archief functie	A Instand- houding	213,4	509,9	286,6	0						1.190,4				1.239,8	
	B Uitbreiden	11,4	27,2	15,3	0	303,1	17,9	75,1	164,1	-17,9	234,4	98,2	50		283,8	
	C Toeganke- lijkheid	59,7	142,8	80,2	0						463,3				512,7	
		284,5	679,9	382,1	0	303,1	17,9	75,1	164,1	1906,8	-17,9	1888,9				2036,3
Overige functies		1.072,1		0	18,2	0	39,1	109,9	1.239,4	265,2	1.504,6	0	0		1.504,6	
		1.356,6	679,9	382,1	0	321,3	17,9	114,3	274	3.145,2	247,1	3.392,5	98,2	50		3.540,8

Personeel

De personeelslasten zijn op basis van de uren inzet van Atria als volgt verdeeld: 75% instandhouding, 4% uitbreiding en 21% toegankelijkheid. Deze verdeling is gebruikt voor respectievelijk de directie en staf, primaire processen en inhuur derden. Voor de post "directie en staf" is een overheadpercentage gehanteerd van 29,5% op basis van de urenverdeling van Atria (7.644 BVV overhead uren/18.269 primaire uren BVV). De uitvoering van de primaire processen is de grootste kostenpost voor de archieffunctie. De instandhouding omvatte de hoogste activiteit/kosten voor Atria. Daarnaast maakt Atria gebruik van directe ingehuurde diensten van derden die onder personeelslasten vallen en toegerekend konden worden aan de archieffunctie.

Huisvesting

Huisvesting is grotendeels op basis van BVV toegewezen à € 303.120, terwijl het toerekenbare deel van de 2e etage (€ 18.000) is toegewezen aan de overige functies. De totale huisvesting

¹⁰ Indien de regeling ooit veranderd mocht worden, zal op de bedragen het btw-tarief hier nog bovenop komen.

¹¹ Figuur 4.3 wijkt af van het basismodel om aansluiting te vinden met de eindcijfers uit het jaarverslag 2020 (er is een subtotaal opgenomen alvorens de baten en lasten worden gecorrigeerd op het totaal van de archieffunctie en de overige functies). Verder is een correctie toegevoegd over 2020 in verband met de indexatie van de bedragen die vallen onder de archieffunctie (à 5,2%) en een verschuiving van € 50.000 die voortkomt uit onderbesteding in 2020 en nog beschikbaar was in 2021/2022. **Indexatie BVV is € 93.304 en wijkt af (niet-materieel) met de € 98.200 in de afbeelding (2021).

betreft een drietal verdiepingen wetende de bibliotheek, archief en kantoor (en externe depots ten behoeve van permanente opslag van archieven). Daarnaast is er ook een magazijn in de kelder. Atria heeft een contract met de verhuurder tot 2026 en heeft tot aan het eind van dit 2021 nog een huurkorting à € 43 per m².

Inventaris

De kosten voor inventaris betreft de jaarlijkse afschrijving van 20% wat op € 17.096 per jaar uitkomt. Atria heeft vrijwel alle activa afgeschreven en heeft € 0 aan afschrijvingen in het uurtarief berekend. De inventaris en het inbouwpakket zijn bij de start in 10 jaar gedekt uit een bestemmingsreserve, die jaarlijks voor 10% is afgebouwd en op nihil stond ultimo 2021. De vervanging van de vloeren en kasten is eind 2021 voor € 82.000 nieuw aangeschaft en geïnstalleerd en in de bestemmingsreserve geplaatst (betaald uit de schadevergoeding van € 325.000 totaal ontvangen van de verhuurder in 2020-2021). Tafels en stoelen, ICT-werkplekken en andere inventaris zullen de komende jaren vervangen moeten worden.

Organisatiekosten

Bureau- en organisatiekosten omvat relevante kosten die nodig zijn ter ondersteuning van de taken. Dit omvat kosten van de Raad van Toezicht, accountantskosten, verzekeringen, administratie, kopieerkosten en kleine kantoorbenodigdheden.

Projectlasten

Atria heeft twee typen projectlasten: de OCW BVV en 'andere projectlasten'. De totale projectlasten bedroegen € 274.055 waarbij € 164.133 direct toegerekend kan worden aan de huidige subsidie-regeling. "Werk.en.de.toekomst" (€ 31.530), "Act4Respect" (€ 38.328), en "activiteitenlasten 2^e en 3^e geldstroom projecten" (€ 40.064) betreffen de overige projectlasten met een totaal van € 109.922.

Saldo baten en lasten

De onder- en overbestedingsreserve voor de vijf jaren subsidie wordt gebruikt om overschotten of tekorten te compenseren voor de gehele periode in verband met (nog niet) uitgevoerde activiteiten in lijn met de prestatieafspraken. In 2021 betrof dit lasten ter hoogte van € -17.900. Onder de categorie "overige functies" staat € 247.148 uit de schadevergoeding die Atria in 2020 heeft ontvangen van de verhuurder van het pand in verband met bouwoverlast.

Overige functies

Als benoemd in de introductie en de projectlasten heeft ATRIA in 2020 een bedrag aan overige functies van totaal € 1.504.600, afkomstig uit een aantal projecten wetende "Werk.en.de.toekomst" "Act4Respect" (€ 38.328), en "activiteitenlasten 2^e en 3^e geldstroom projecten.

4.3 IHLIA

IHLIA dient de subsidieaanvragen in met bedragen inclusief btw; alle kosten in de begroting en de jaarrekening zijn inclusief btw. Onderstaande bedragen zijn dan ook inclusief btw en aangezien IHLIA geen btw activiteiten verricht, is dit ook het werkelijke bedrag.

Op basis van de beschikbare informatie is in samenspraak met IHLIA het kostenmodel ingevuld uitgaande van de huidige situatie. Het uitgangspunt betreft de kosten uit het jaarverslag van 2021. Figuur 4.3 laat zien dat van de totale begroting van € 793.000, circa € 697.400 betrekking heeft op de archieffunctie en € 95.600 op de overige functies. Onder de laatste categorie vallen gemaakte

kosten voor onder andere projecten die door andere bronnen dan het ministerie van OCW worden gefinancierd. Na de figuur volgt een toelichting per post.

Figuur 4.3 Tarieven- en kostenstructuur IHLIA (in duizenden euro's)¹²

		Huidige lasten (incl. saldo baten en lasten)										
		Personeel				Huis-vesting	Inventaris (afschrijvingen)	Organisatiekosten	Projectlasten	Subtotaal voor egalisatie	Saldo baten en lasten	Totaal
		Directie en staf	Primaire processen	Inhuur derden	Vrijwilligers							
Archief functie	A Instandhouding	23,2	94		0							191,8
	B Uitbreiden	23,2	35,7	0	0	24,2	5,6	91,8	83,9		24,5	130,5
	C Toegankelijkheid	23,2	268,8		0							375,7
		69,5	398,5	0	0	24,2	5,6	91,8	83,9	673,5	24,5	698
Overige functies		0	0	0	0	0	0	95,6	95,6	0	95,6	
		467,9			24,2	5,6	91,8	179,6	769,1	24,5	793,6	

Personeel

De post "directie en staf" bestaat in geval van IHLIA geheel uit de bezoldiging van de directeur van de instelling. Omdat de directeur niet alleen managementtaken verricht, maar ook andere uitvoerende taken verricht is een deel van de bezoldiging overgeheveld naar de post "primaire processen" op basis van de beschikbare gegevens uit het tijdschrijfsysteem. De verdere onderverdeling van de post "directie en staf" over de onderscheiden pijlers binnen de archief-functie (instandhouding, uitbreiden en toegankelijkheid) is lastig te maken. Om die reden is volstaan met een evenredige toedeling van het betreffende bedrag over de drie pijlers.

Met de uitvoering van de primaire processen is in totaal € 398.500 gemoeid. Veruit het grootste deel van dit bedrag geeft betrekking op activiteiten die vallen onder de pijler toegankelijkheid. Het eerder genoemde bedrag beslaat ook een deel van de "directie en staf" toedeling aan de archief- en bibliotheekfunctie. Hoewel de collectie van IHLIA verder uitbreidt, is het daarmee gemoeide bedrag (in totaal € 35.700) relatief beperkt.

Zoals in hoofdstuk drie al aangegeven worden niet alle activiteiten met eigen werknemers uitgevoerd, maar worden ook her en der diensten ingekocht. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de accountant voor het opstellen en controleren van de jaarrekening, PR/communicatie en advieskosten. De inhuur van deze derden is bij IHLIA in het jaarverslag onder organisatiekosten geschaard en om deze reden ook hier geplaatst in het verdere kostprijsmodel¹³. Hoewel IHLIA ook gebruik maakt van vrijwilligers wordt hiervoor tot op heden geen vergoeding toegekend.

¹² Figuur 4.4 kijkt enigszins af van het opgezette model om aansluiting te vinden op de sluitende bedragen in het jaarverslag van IHLIA. Er is een subtotaal weergegeven alvorens het saldo van de baten en lasten is toegevoegd.

¹³ Om deze reden staat inhuur derden onder personele lasten op € 0. Organisatiekosten omvat ingekochte diensten zoals bijvoorbeeld administratie en PR/communicatie.

Huisvesting

Huisvesting is tweeledig bij IHLIA: dit betreft enerzijds het huurcontract met de OBA per 2021 € 16.940 (exclusief btw) voor werkplekken, de bibliotheekruimte en het magazijn. Dit betreft de huur-, energie- en servicekosten voor de huisvesting. Anderzijds heeft IHLIA een drietal depotruimten, wetende bij IISG Archief, Amsterdam-Noord depot en Amsterdam-Zuid Depot voor een totaal van € 7.239. Voor de kosten die IHLIA maakt in verband met de huisvesting bij OBA is overeengekomen om met ingang van het 2022 een bedrag van € 25.000 te betalen. In de drie voorafgaande jaren is dit bedrag stapsgewijs verhoogd.

Inventaris

De kosten voor de inventaris betreft de jaarlijkse afschrijving van 20%, wat op € 5.641 per jaar uitkomt.

Organisatiekosten

Bureau- en organisatiekosten omvatten relevante kosten (in totaal € 91.800) die nodig zijn ter ondersteuning van de taken. Hieronder vallen kantoormiddelen, algemene kantoorkosten, lidmaatschappen, verzekeringen en bankkosten alsook inhuur van diensten als benoemd onder inhuur derden (personeel) zoals de accountant voor het opstellen en controleren van de jaarrekening, PR/communicatie en advieskosten

Projectlasten

IHLIA heeft twee typen projectlasten: de OCW BVV en 'andere projectlasten'. De andere projectlasten omvatten de projecten "Transgendergeschiedenis" en "Oorlogsbronnen" met een vertegenwoordigde waarde van € 95.653. De BVV projectlasten voor OCW bedroegen € 83.985. Bij elkaar opgeteld bedragen de totale projectlasten € 179.638.

Saldo baten en lasten

De onder- en overbestedingsreserve voor de vijf jaren subsidie wordt gebruikt om overschotten of tekorten te compenseren voor de gehele periode in verband met (nog niet) uitgevoerde activiteiten in lijn met de prestatieafspraken. In 2021 betrof dit positieve baten ter hoogte van € 24.483.

Overige functies

Zoals kort benoemd in de introductie heeft IHLIA in 2021 een bedrag aan overige functies van € 95.600 afkomstig uit een aantal projecten wetende "Oorlogsbronnen" en "Transgendergeschiedenis Nederland". "Oorlogsbronnen" focuste zicht op het in kaart brengen en digitaliseren van bronnen in de IHLIA collectie die de WO II periode betreffen. De projecten die IHLIA uitvoert met ondersteuning van andere inkomsten betreffen de activiteiten die in het verlengde liggen van de taken en doelstelling van IHLIA. Dit zijn bijvoorbeeld grotere exposities (zoals reizende exposities) die niet binnen de begroting van de subsidie van OCW passen en een groot bereik hebben.

Met dergelijke projecten vergroot IHLIA het bereik bij het publiek en bereikt het ook een breder publiek.

5 Zekerheden, risico's en ambities

Dit hoofdstuk beschrijft per kostencategorie welke additionele lasten in de toekomst verwacht worden. Dit gaat om zekerheden, risico's en ambities van de aanbieders. De kosten die geraamd worden komen voort uit het achterliggende model. De verwachte kosten zijn uitgedrukt per 2023 waarbij het prijspeil 2021 betreft. Hier dienen op alle posten nog de indexaties van 2022 en 2023 op te worden verrekend. Voor de posten 'personeel' (2.5%) en 'inhuur derden' (3%) is een loonstijging meegenomen als indicatie – de kosten van alle posten zullen onderhevig zijn aan inflatie – en dienen bij het definitieve vaststellen van een eventuele indexatie bijgesteld te worden (indien indexatie plaatsvindt). Op dit moment zijn deze indexaties ook nog niet bij OCW bekend. De disclaimer dat dit inschattingen zijn.

Per post wordt een omschrijving gegeven van redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen. Daarnaast wordt de inschatting van de stijging van kosten voor de respectievelijke post benoemd per jaar (gemiddelde kostenstijging per jaar over de vijf jaren nog zonder indexatie¹⁴). Indien een significante investering nodig is, wordt dit extra benoemd. Als benoemd in de offerte uitvraag: de gevraagde uitkomst doet geen uitspraak over de wijze waarop de instellingen zelf hun doelstellingen willen bereiken en de organisatie (governance, e.d.) vormgeven. De additionele lasten zijn redelijkerwijs gemoeid met de ontwikkelingen. Er zijn geen kapitaalkosten meegenomen in de verwachte kosten voor het aantrekken van extra financiële middelen.

5.1 Atria

Voor Atria wordt de stijging van de jaarlijkse kosten (gemiddeld genomen over vijf jaar), geraamd op circa € 611.500 per jaar prijspeil 2021. Dit totaal betreft zekerheden, die hieronder worden toegelicht. De kosten voor risico's (zie 5.1.2) zijn geraamd op € 0 per jaar maar zijn wel aanwezig. De stijging in kosten door ambities (zie 5.1.3) zijn geraamd op € 379.800 per jaar.

5.1.1 Zekerheden

Personeel

Loonstijging

Aan de hand van de CAO werd op 31 december 2021 nog een salarisverhoging doorgevoerd à 3% op de lonen van 2020. 1 januari 2023 wordt nogmaals 2% verhoogd. Voor de toekomst wordt aangenomen dat een jaarlijkse loonstijging kan worden voorzien van +- 2.5%. De jaarlijkse loonstijging dient over alle personeelslasten meegenomen. Het bedrag hieronder dient ter indicatie en is afhankelijk van de toekomstige stijgingen. *De verwachte toename in de kosten voor de huidige fte bezetting bedraagt (gemiddeld) € 37.000 per jaar.*

Primaire processen wijzigen

Door veranderingen in de primaire processen (verschuiving naar de digitale bibliotheek) is een verandering van vaardigheden/ competenties nodig. Dit kan deels worden ondervangen door de opleidingskosten te verhogen en bestaand personeel mee te krijgen in deze ontwikkelingen. Daarnaast zijn naar verwachting 2 fte's extra nodig (schaal 11) om de verwachte toekomstige ontwikkelingen te bewerkstelligen. Hierbij wordt eveneens jaarlijkse CAO verhoging meegenomen

¹⁴ Kosten per jaar komen voort uit de verwachte kosten van de vijf komende jaren en zijn evenredig verdeeld over de jaren. Het kan voorkomen dat een investering nodig is in jaar N of N+1 waarna de volgende jaren kosten minimaal zijn. Dit is echter aan de instellingen om in de aanvraag te verwerken. Indien dit een investering betreft, wordt dit apart benoemd in de post.

vanaf het jaar 2024. *De verwachte toename in de kosten voor de 2 fte bezetting bedraagt € 110.000 per jaar.*

Werkvoorraad niet vergroten

Om groeiende werkvoorraden niet op te laten lopen is extra inzet van personeel nodig (exclusief kosten van digitalisering, handeling en transport). Deze kosten worden ingeschat op € 216.000 per jaar. Deze schatting van de kosten is gemaakt op basis van de noodzakelijke ureninvestering per meter archief. Gemiddeld genomen is 25 uur (à € 56¹⁵) nodig voor één meter archief. Archieven groeien jaarlijks gemiddeld met ruim 6% en het beeldarchief met 3% wat uitkomt op 142 meter archiefgroei per jaar. De verwachting is dat de groei van de archieven de komende jaren zal toenemen in verband met vergrijzing van de tweede feministische golf. *De verwachte toename in de kosten om de huidige stand van voorraad bij te houden is € 200.000 per jaar.*

Vrijwilligers vergoedingen

In lijn met goed werkgeverschap alsook het belang van vrijwilligers, is het in de toekomst wenselijk een vrijwilligersvergoeding te bieden. De hiermee gemoeide kosten zijn ingeschat op basis van het maximale onbelaste tarief van € 1.800 per jaar per vrijwilliger. Atria gaf aan haar vrijwilligersaantal gelijk te willen houden. Er is uitgegaan van 5-6 vrijwilligers. *De verwachte toename in de kosten voor vrijwilligers is € 10.000 per jaar.*

Inhuur derden prijsstijging

De loonstijgingen zal eveneens gelden voor inhuur van derden. Er is ter indicatie gerekend met een stijging van 3%. Om dubbelbetaling te voorkomen worden nieuwe projecten of onderdelen waarvoor derden ingehuurd dienen te worden, meegenomen in de projectprijs van het desbetreffende onderdeel. Dit dient te worden geïndexeerd aan de hand van de toekomstige percentages. *De verwachte toename in de kosten voor de huidige inhuur derden betreft € 10.000 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **personele lasten** wordt ingeschat op **€ 367.000 per jaar.**

Huisvesting

Wegvallen huurkorting

Atria kreeg in de afgelopen jaren een huurkorting van € 43 per m². Deze korting is per 2022 vervallen. Het huurcontract loopt af in 2026. Het is nog niet bekend of deze wordt herzien. Door de verduurzaming van het pand wordt door Atria een hogere huur verwacht. Daarnaast wordt door de jaarlijkse uitbreiding van het archief een groei van het externe depot verwacht. Door de herziening van het huurcontract wordt een toename van de huurprijs verwacht. Deze toename is overigens nog niet meegenomen in de kostenstijging en betreft op dit moment alleen zekerheden met betrekking tot de huurkorting en groeiende depotkosten. *Het wegvallen van de huurkorting betekent een kostenstijging van € 50.000 per jaar.*

Stijging depotkosten

Depotkosten stijgen door een groei in hoeveelheid materiaal dat zal moeten worden opgeslagen. Inschatting vanuit Atria is circa € 15.000 per jaar. *De stijging van de depotkosten wordt geraamd op € 15.000 per jaar.*

¹⁵ Opbouw integrale kostprijs van Atria (alleen personele kosten € 56,62) (overige personeelskosten € 5,68, activiteitenkosten € 8,45, huisvestingskosten € 14,20 en (organisatiekosten € 3,52) = € 88,46 = tarief Bronnen van Verandering).

Klimaatsysteem vervangen

Het aparte klimaatsysteem voor de correcte opslag van het archief (1^e etage) is 10 jaar oud en dient binnenkort te worden vervangen. De hiervoor noodzakelijke investering wordt geraamd op € 100.000. *Het vervangen van het klimaatsysteem betekent een kostenstijging van € 10.000 per jaar, uitgaande van een eenmalige investering van € 100.000 en een afschrijvingstermijn van 10 jaar.*

Inbouwpakket

In 2010 is een inbouwpakket van € 570.000 betaald, die in de onder- en overbestedingsreserve in 10 jaar is afgeschreven. Hier is geen vervangingsinvestering of -reserve voor beschikbaar als gevolg van de regeling zoals deze in het verleden is gehandhaafd. Uitgaande van het prijspeil 2020 zal er gefaseerd circa € 600.000 aan vervangingskosten aankomen (in 10 afschrijving is dit circa € 60.000 per jaar). *De kosten om het inbouwpakket af te schrijven wordt geraamd op € 60.000 per jaar.*¹⁶

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **huisvesting** wordt ingeschat op **€ 135.000** per jaar.

Organisatiekosten

Nieuwe servers

De online opslag van archieven gebeurt nu tegen een gereduceerd tarief (tijdelijk laag tarief voor de cultuursector) in de cloud (Amazon en Microsoft). Door de groei in gedigitaliseerde bestanden en de toename van de prijs van online opslag zullen de jaarlijkse kosten stijgen. Nu zijn er goedkope diensten van Amazon en Azure voor circa € 15.000 per jaar. De commerciële bedragen zijn € 60.000 per jaar. Door grotere werkhoeveelheden en prijsstijgingen wordt een gemiddelde stijging van € 30.000 per jaar verwacht. Het risico bestaat dat het tijdelijke lage tarief gaat vervallen. *De stijging van de server kosten wordt geraamd op € 30.000 per jaar.*

Verzekering collectie

De collectie wordt dit jaar opnieuw getaxeerd, wat tot een stijging in verzekeringsgelden zal leiden. *Het stijgen van de verzekeringskosten wordt geraamd op € 10.000 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **organisatiekosten** wordt ingeschat op **€ 40.000** per jaar.

Projectlasten

Nodige digitalisering

Deze post heeft met name betrekking op innovatie-investeringen, zoals online een lidmaatschap kunnen afsluiten (à € 10.000), via de collectiesite een kopie kunnen aanvragen en afrekenen (à € 5.000) en zelf boeken kunnen uitlenen (à € 25.000). Het vergroten van de vindbaarheid van de collectie door nieuwe technologieën toe te passen kost naar verwachting € 45.000 tot 60.000, een pilot met e-books € 3.000. Verdergaande ambitie met betrekking tot digitalisering is terug te vinden bij 5.1.3 ambities. *De kosten om mee te doen met de nodige digitaliseringsactiviteiten wordt geraamd op € 45.000 per jaar.*

Foto's klaren

Het klaren van rechten van foto's en affiches is nodig om de primaire processen op dit gebied goed in te richten. Eenmalig is hiervoor een investering noodzakelijk van € 122.304. Daarna valt het onder reguliere werkzaamheden waarbij voor foto's € 71.680 nodig is (1.280 werkuren à € 56 per

¹⁶ Deze kosten zijn meegenomen voor een adequate en volledige beeldschets van de situatie daar waar het om een logische vervanging van inventaris gaat. Dit dient in nader overleg met OC&W te worden besproken.

uur) en voor affiches € 50.624 (904 uren). De reguliere werkzaamheden zijn hier niet meegenomen, omdat ze onder primaire processen zouden vallen. *Dit betreft een eenmalige investering van € 122.304. De verwachte jaarlijkse kosten om de foto's te klaren is € 24.500 per jaar (over vijf jaar).*

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **projectlasten** wordt ingeschat op **€ 69.500** per jaar.

Totaal zekerheden: De verwachte toename in de kosten voor de zekerheden wordt ingeschat op **€ 611.500** per jaar voor de komende periode. Dit betreft enkele eenmalige investeringen.

5.1.2 *Risico's*

Wijziging huisvesting

Verder is door Atria aangegeven dat verhuizen naar een ander pand extra kosten zouden opleveren. Bij vertrek zou het aangepaste pand weer in oude staat moeten worden teruggebracht. Gezien de speciaal ingerichte depotfunctie zullen de kosten daarvan hoog zijn. Dit zijn kosten die op het moment van verhuizen optreden. Hierbij zijn eveneens ontmantelingskosten gemoeid van circa € 100.000. Deze kosten zijn hier niet meegenomen omdat momenteel geen sprake is van een verhuizing.

Btw-regeling vervalt

Atria krijgt op dit moment de btw terug op externe kosten. Mocht deze regeling vervallen dan zijn de meerkosten de btw op de externe kostencomponenten.

Totaal risico's: De verwachte toename in de kosten voor de risico's is op dit moment **€ 0** per jaar maar risico's zijn aanwezig.

5.1.3 *Ambities*

Achterstallige werkvoorraad

Net als IHLIA heeft Atria te maken met een achterstand in het verwerken van werkvoorraad.

Op dit moment is er nog aan achterstand bij Atria:

- 666 meter aan archieven (25 uur werk per meter) (*exclusief digitalisering, handling, transport*);
- 30 meter boeken (30 minuten per record, 35 boeken per meter) (*metadatering beschikbaar*);
- 2 kasten beeldmateriaal (circa 100 meter, 45 min per beeld; *exclusief digitalisering, handling en transport*);
- 30 meter aan schenkingen (35 stuks per meter, 20 min per record); en
- 60 dozen aan bewegend beeld en geluid (kwetsbaar materiaal).

De kosten per uur zijn € 56. Dit gaat om een bedrag van € 932.400 voor de archieven, € 29.400 voor de boeken (meta-datering reeds beschikbaar dus gaat sneller), € 109.200 voor het beeldmateriaal (10-15 afbeeldingen per m²), € 19.600 voor schenkingen (selectie inventarisatie), € 50.400 voor geluid en bewegend beeld inclusief kwetsbaar materiaal (10-20 items per doos). In totaal gaat het dus om een bedrag van € 1.141.000. Atria schat in dat de kosten voor metadatering, transport en handling circa € 1.000.000 kost.

Op jaarbasis komt dit neer op een bedrag van circa € 214.000 indien ervan wordt uitgegaan dat de achterstand in 10 jaar wordt weggewerkt. Het sneller wegwerken van de achterstanden leidt uiteraard tot hogere tijdelijke kosten per jaar. *De kosten om de achterstallige werkvoorraad te verwerken wordt geraamd op € 214.000 per jaar.*

Diepte digitalisering

De ambitie voor verdere digitalisering betreft de toepassing van nieuwe technologieën zoals AI en Transcribe. Kosten worden geschat:

- Toepassing Artificial Intelligence (AI): € 80.000 (met een urenverdeling van 70% extern, 30% intern);
- Storage automation (voor hierboven verzamelde data): € 20.000 (100% externe kosten);
- AR + info chatbot: € 1.800 jaarlijks; opstartkosten: € 5.000 eenmalig (over vijf jaar verspreid);
- Search suggest: € 5.000;
- Implementatie annotaties: € 8.000 (80% extern, 20% intern).

De kosten voor de ambitie met betrekking tot verdere digitalisering wordt geraamd op € 115.800 per jaar.

Internationalisering

Atria heeft aangegeven zich sterker te willen focussen op internationalisering en ontwikkeling op Europees gebied. Dit betreft extra kosten voor Europeana, kennisdeling en -ontwikkeling ten aanzien van de archieven, educatieve archief- en bibliotheek evenementen op Europees gebied, internationale afstemming om de collecties te verbinden en aanverwante bijhorende reiskosten. De inschatting is € 50.000 per jaar. *De kosten voor de ambitie met betrekking tot internationalisering wordt geraamd op € 50.000 per jaar.*

Totaal ambities: De verwachte toename in de kosten voor de ambities wordt ingeschat op **€ 379.800** per jaar voor de komende periode.

5.2 IHLIA

Voor IHLIA wordt een stijging in de jaarlijkse kosten, gemiddeld genomen over vijf jaar, geraamd op circa € 287.500. Dit totaal betreft zekerheden, die hieronder worden toegelicht. De kosten voor risico's (zie 5.2.2) zijn geraamd op € 0 per jaar. De stijging in kosten door ambities (zie 5.2.3) zijn geraamd op € 50.000 per jaar.

5.2.1 Zekerheden

Personeel

Loonstijging

Voor IHLIA geldt de CAO OB-branche.¹⁷ Voor de komende vijf jaar is gerekend met een jaarlijkse stijging van de lonen van 2,5%. De jaarlijkse loonstijging dient over alle personeelslasten meegenomen te worden. Het bedrag hieronder dient ter indicatie en is afhankelijk van de toekomstige stijgingen. *De verwachte toename in de kosten voor de huidige fte bezetting met € 12.000 per jaar.*

Primaire processen wijzigen

IHLIA heeft behoefte aan meer personeel met digitale vaardigheden om niet achter te lopen op de actualiteit. Daarnaast is het volgens IHLIA nodig om meer wetenschappelijke kennis in huis te hebben om veranderende onderzoeksvragen te begrijpen en te beantwoorden en de connectie met het archief te kunnen blijven maken (lees: de verschuiving naar digitale bronnen vraagt ook andere expertise). De bedrijfsvoering verandert eveneens door meer complexe activiteiten en vraagt daardoor eveneens om extra inzet van menskracht. Om met dergelijke ontwikkelingen rekening te houden zijn naar schatting 2 extra fte's (schaal 7) noodzakelijk. *De verwachte toename in de kosten voor de 2 fte bezetting met € 104.000 per jaar.*

¹⁷ Als beschreven in de [CAO Openbare Bibliotheken](#) zijn de salarissenstijgingen als volgt per 1.1.2020 (+3%), 1.1.2021 (+2%) en 1.7.2022 (2%).

Werkvoorraad niet vergroten

Vooralsnog is het essentieel dat een vernieuwd collectiebeheersysteem wordt gerealiseerd. Personele inzet is extra nodig om de voorraad niet verder op te laten lopen. Het uitbreiden van het aantal fte's van collectiemedewerkers en vrijwilligers is een manier om de achterstand weg te werken door contracten van 24 uur per week naar 32 uur per week te verhogen. Inclusief vrijwilligersbegeleiding zou hiervoor ongeveer 1,5 fte's nodig zijn. *De verwachte toename in de kosten om de huidige stand van voorraad bij te houden is € 50.000 per jaar.*

Vrijwilligers vergoedingen

In lijn met goed werkgeverschap is het in de toekomst wenselijk om een vrijwilligersvergoeding te bieden. De hiermee samenhangende kosten zijn ingeschat op basis van 10 vrijwilligers en het maximale onbelaste tarief van € 1.800 per jaar per vrijwilliger. Vrijwilligers worden één dag per week ingezet volgens IHLIA. *De verwachte toename in de kosten voor vrijwilligers is € 3.000 per jaar.*

Inhuur derden

Op dit moment heeft IHLIA geen derden in huur onder directe uitgesplitste personele lasten en zijn deze onder organisatiekosten geschaard. Om dubbeltelling te voorkomen worden nieuwe projecten of onderdelen waarvoor derden ingehuurd dienen te worden, meegenomen in de projectprijs van het desbetreffende onderdeel. Dit dient te worden geïndexeerd aan de hand van de toekomstige percentages.

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **personele lasten** wordt ingeschat op **€ 169.000** per jaar.

Huisvesting

Huurstijging

Volgend jaar wordt een nieuw huurcontract afgesloten met de OBA. Naar IHLIA's verwachting zal de OBA commerciële tarieven hanteren, zoals ook het geval is bij andere organisaties die in de OBA gehuisvest zijn. In de ramingen is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van de huur met € 18.000. Dit kan hoger of lager uitvallen afhankelijk van de onderhandelingen met de OBA en kunnen t.z.t. met meer zekerheid worden beschreven. *Door de huurstijging stijgen de kosten voor huisvesting met € 18.000 per jaar.*

Depotkosten

Daarnaast wordt een verdubbeling van de kosten voor het externe depot verwacht. Dit komt deels door regulier toenemende prijzen, deels door groei van het archief wat wordt geschat op circa 10% ruimte beslag per jaar exclusief indexering. Depotkosten stijgen door een groei in hoeveelheid materiaal dat zal moeten worden opgeslagen. De inschatting vanuit IHLIA is een verdubbeling van de depotkosten over vijf jaar. IHLIA heeft op dit moment ruimte in gebruik bij de OBA waar geen kosten voor worden gemaakt (voor niet) circa 450 m². *De verwachte depotkosten stijgen met € 1.500 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **huisvesting** wordt ingeschat op **€ 19.500** per jaar.

Inventaris

IT-voorzieningen van de OBA zijn momenteel in de huur inbegrepen. Dit zal in de toekomst naar verwachting apart worden gefactureerd. Daartegenover staat dat IHLIA ook toegang krijgt tot nieuwe IT-voorzieningen zoals docking stations, laptops voor medewerkers, opslagruimte en Office 365. Op het moment van schrijven is het actuele aanbod van de OBA voor IT-faciliteiten voor de

medewerkers(hardware/software en beheer) op jaarbasis op het huidige aantal medewerkers. *Met de groei in medewerkers meegenomen worden de kosten geraamd op € 34.000 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de kosten voor de **inventaris** wordt ingeschat op € 34.000 per jaar.

Organisatiekosten

Collectiebeheersysteem

IHLIA zit in een transitiefase en wil meer in digitalisering te investeren, zodat aan de normen van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed wordt voldaan. De investeringen die IHLIA voorziet, zijn niet bedoeld om vooruit te lopen, maar om achterstallig onderhoud weg te werken. Dit betekent dat investeringen vooral bedoeld zijn als inhaalslag.

Het collectiebeheersysteem van IHLIA wordt niet meer ondersteund en werkt niet naar behoren. Het collectiebeheersysteem is essentieel voor de archieffunctie en dient vernieuwd te worden om mee te kunnen met de huidige norm. De hiermee samenhangende (eenmalige) investering wordt geraamd op circa € 150.000 eenmalig en zal ook onderhouden moeten worden. Deze kosten betreffen vooronderzoek, inventarisatie van mogelijke aanbieders, ontwikkeling en integratie. Er wordt uitgegaan van een tijdspanne van circa twee tot drie jaar. *Het vernieuwen van het collectiebeheersysteem wordt geraamd op € 30.000 per jaar. Dit betreft een eenmalige investering van € 150.000.*

Nieuwe servers

De huidige opslagruimte via de servers van de OBA is beperkt. Als IHLIA een overstap naar cloudopslag maakt, zullen naar verwachting veel meer kosten worden gemaakt. Er is op dit moment geen zicht op wat de kosten zouden inhouden. De leverancier van de cloudopslag zou waarschijnlijk via de OBA worden geregeld, omdat dat gunstiger wordt verwacht te zijn. *Het stijgen van de serverkosten wordt geraamd op € 15.000 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de **organisatiekosten** wordt ingeschat op € 45.000 per jaar.

Projectlasten

Er zullen projectkosten worden gemaakt om de digitalisering over de jaren heen te intensiveren. Denk hierbij aan het online vindbaar zijn (search engine), optimaliseren van online opslag, online lidmaatschappen en extern verbonden (zijn)blijven. *Het stijgen van de projectkosten voor het digitaliseren wordt geraamd op € 20.000 per jaar.*

Subtotaal: De verwachte toename in de **projectlasten** wordt ingeschat op € 20.000 per jaar.

Totaal zekerheden: De verwachte toename in de kosten voor de **zekerheden** wordt ingeschat op € 287.500 per jaar voor de komende periode.

5.2.2 Risico's

Verborgene kosten OBA

Op dit moment heeft IHLIA door de inwoning bij de OBA een constructie waar meerdere verborgen kosten tevoorschijn kunnen komen. Dit betreft niet alleen de kosten die zij mogelijk in rekening kunnen gaan brengen voor het ruimtebeslag (kantoor, magazijn en IHLIA plein) maar ook faciliteiten waar IHLIA op dit moment gebruik van maakt, alsook de verzekering van de collectie en andere (te identificeren) risico's.

Totaal risico's: De verwachte toename in de kosten voor de **risico's** wordt ingeschat op **€ 0** per jaar maar risico's zijn aanwezig.

5.2.3 Ambities

Achterstallige werkvoorraad

Het is een ambitie om achterstallige werkvoorraad weg te werken. Dit zal over een langere tijdspanne betrekking hebben. IHLIA heeft aangegeven dat niet alle materialen in meters uit te drukken zijn. Op dit moment is de achterstallige werkvoorraad:

- Archief: 22 meter;
- Organisatiearchief COC: circa 150 meter (maar kan nog niet worden weggewerkt in verband met ruimtegebrek);
- Foto's: circa 5000 (niet ontsloten en gedigitaliseerd);
- Objecten: circa 25 dozen.

Voor IHLIA wordt een stijging in de jaarlijkse kosten, gemiddeld genomen over vijf jaar, geraamd op circa € 50.000 per jaar.

Totaal ambities: De verwachte toename in de kosten voor de **ambities** wordt ingeschat op **€ 50.000 per jaar** voor de komende periode.

5.3 Totaaloverzicht kosten

In tabel 5.1 en tabel 5.2 staan de jaarlijkse kosten die voor de komende periode (2023-2027) zijn uitgedrukt in het jaar 2023. Dit is zoals reeds eerder benoemd gebaseerd op prijspeil 2021 en dient als uitgangspunt met hierop de indexaties van 2022 en 2023.

Tabel 5.1 Totaaloverzicht toename kosten van Atria uitgesplitst naar zekerheden, risico's en ambities

Atria		Omschrijving	2023 (€)
Zekerheden	<i>Personeel</i>	Loonstijging	37.000
		Primaire processen wijzigen	110.000
		Werkvoorraad niet vergroten	200.000
		Vrijwilligers	10.000
		Inhuur derden	10.000
	<i>Huisvesting</i>	Vervallen huurkorting	50.000
		Stijging depotkosten	15.000
		Klimaatsysteem vervangen	10.000
		Inbouwpakket	60.000
	<i>Organisatie</i>	Nieuwe servers	30.000
		Verzekering	10.000
	<i>Projectlasten</i>	Nodige digitalisering	45.000
		Foto's inklaren	24.500
		Totaal	611.500
Risico's	<i>Geïdentificeerde risico's</i>	Wijziging huisvesting	-
		Btw-regeling vervalt	-
Ambities	<i>Ambitie</i>	Achterstallige werkvoorraad wegwerken	214.000
		Diepte digitalisering	115.800
		Internationalisering	50.000

Tabel 5.2 Totaaloverzicht toename kosten van IHLIA uitgesplitst naar zekerheden, risico's en ambities

IHLIA		Omschrijving	2023 (€)
Zekerheden	<i>Personeel</i>	Loonstijging	12.000
		Primaire processen wijzigen	104.000
		Werkvoorraad niet vergroten	50.000
		Vrijwilligers	3.000
	<i>Huisvesting</i>	Huurstijging	18.000
		Stijging depotkosten	1.500
	<i>Inventaris</i>	ICT + kantoor	34.000
	<i>Organisatie</i>	Collectiebeheersysteem	30.000
		Nieuwe servers	15.000
	<i>Projectlasten</i>	Nodige digitalisering	20.000
		Totaal	287.500
Risico's	<i>Geïdentificeerde risico's</i>	Verborgen kosten OBA	-
Ambities	<i>Ambitie</i>	Achterstallige werkvoorraad wegwerken	50.000

6 Conclusie

1) Huidige kosten voor de archief en bibliotheek functie van Atria en IHLIA

In de voorliggende studie is gekeken naar de tarief- en kostenstructuur van twee emancipatie archieven en bibliotheken, Atria en IHLIA. Beide instellingen herbergen een unieke collectie op respectievelijk het gebied van emancipatie en vrouwengeschiedenis en Lhbt+. Beide collecties zijn van zeer hoge kwaliteit en bovendien van nationale en internationale betekenis.

Uit de analyse komt naar voren dat de daarmee samenhangende kosten voor de archief- en bibliotheekfunctie voor Atria op jaarbasis € 2.036.300 bedragen en voor IHLIA € 698.000. Voor de bepaling van deze kosten is uitgegaan van prijspeil 2021 en niet van een gemiddelde over bijvoorbeeld de laatste vijf jaar. Reden hiervoor is het feit dat sommige bedragen jaarlijks worden geïndexeerd en derhalve in de tijd toenemen en vanwege de versturende invloed die corona in de afgelopen jaren heeft gehad op de activiteiten van beide instellingen. Door uit te gaan van het meeste recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn wordt gecorrigeerd voor deze invloeden en wordt een zo representatief mogelijk kostenniveau bepaald dat kan dienen als basis voor het vaststellen van een (nieuw) subsidieplafond.

2) Kosten voor instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid

De kosten voor de archief- en bibliotheekfunctie zijn verder opgesplitst naar instandhouding, uitbreiding en toegankelijkheid van de archieven en bibliotheken voor zover dat op basis van de beschikbare gegevens mogelijk is. De uitkomsten laten zien dat Atria en IHLIA slechts een beperkt deel van hun budget (respectievelijk 14 en 19%) besteden aan de uitbreiding van de collectie. De kosten die gemoeid zijn met instandhouding en toegankelijkheid zijn daarentegen voor beide instellingen de grootste kostenpost. Voor Atria ligt daarbij het accent in belangrijke mate op instandhouding. Ditzelfde geldt eveneens voor IHLIA, maar door de invloed van met name corona is in over het peiljaar 2021 sprake geweest van een verschuiving naar activiteiten en middelen ten behoeve van het toegankelijk maken en houden van de collectie.

3) Overeenkomsten en verschillen in kostenopbouw van Atria en IHLIA

Voor zowel Atria als IHLIA vormen de personele lasten circa tweede derde van de totale kosten. De kosten voor huisvesting zijn voor IHLIA in vergelijking met Atria relatief laag omdat IHLIA tegen lage kosten is gehuisvest in de Openbare Bibliotheek Amsterdam Oosterdok. Naast de archief- en bibliotheekfunctie voert Atria ook andere aanverwante specifieke projecten uit die echter op andere wijze (via extra projectsubsidies) worden gefinancierd. Ook IHLIA voert andere projecten uit, maar het hiermee samenhangende budget is in vergelijking met Atria relatief beperkt.

4) Toename kostenniveau in de komende jaren

Als onderdeel van de analyse is eveneens gekeken naar de verwachte ontwikkeling van het kostenniveau in de komende jaren. De uitkomsten laten zien dat de kosten voor zowel Atria als IHLIA met respectievelijk 30% en 41,2% zullen stijgen. Deze kostenstijging hangt in belangrijke mate samen met (verdere) digitalisering van de collectie en het voorkomen en wegwerken van achterstallig werkvoorraad. Deze acties vragen om meer inzet van deskundig personeel en meer opslagcapaciteit. Risico's bij het niet mee ontwikkelen van de activiteiten en daarmee samenhangende kosten zijn het verlies van toegankelijkheid en houdbaar zijn van de collecties in de archief- en bibliotheekfunctie van de twee bibliotheken.

5) Risico's en ambities

Bovenop deze additionele lasten komen mogelijk kosten voor het afdekken van bijkomende risico's zoals het wegvallen van een deel van de financiering waardoor de overhead zwaarder op de begroting drukt en de kosten die samenhangen met een hoger ambitie niveau. Tot deze ambities behoren voor beide instellingen het verder wegwerken van werkvoorraden, het verder digitaliseren van de collectie en in aanvulling hierop voor Atria de wens om de activiteiten verder te internationaliseren.

Over Ecorys

Ecorys is een toonaangevend internationaal onderzoeks- en adviesbureau dat zich richt op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. Door middel van uitmuntend, op onderzoek gebaseerd advies, helpen wij publieke en private klanten bij het maken en uitvoeren van gefundeerde beslissingen die leiden tot een betere samenleving. Wij helpen opdrachtgevers met grondige analyses, inspirerende ideeën en praktische oplossingen voor complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken.

Onze bedrijfsgeschiedenis begon in 1929, toen een aantal Nederlandse zakenlieden van wat nu beter bekend is als de Erasmus Universiteit, het Nederlands Economisch Instituut (NEI) oprichtten. Het doel van dit gerenommeerde instituut was om een brug te slaan tussen het bedrijfsleven en de wereld van economisch onderzoek. Het NEI is in 2000 uitgegroeid tot Ecorys.

Door de jaren heen heeft Ecorys zich verspreid over de wereld met kantoren in Europa, Afrika, het Midden-Oosten en Azië. Wij werven personeel met verschillende culturele achtergronden en expertises, omdat wij ervan overtuigd zijn dat mensen met uiteenlopende eigenschappen een meerwaarde kunnen bieden voor ons bedrijf en onze klanten.

Ecorys excelleert in zeven werkgebieden:

- Economic growth;
- Social policy;
- Natural resources;
- Regions & Cities;
- Transport & Infrastructure;
- Public sector reform;
- Security & Justice.

Ecorys biedt een duidelijk aanbod aan producten en diensten:

- voorbereiding en formulering van beleid;
- programmamanagement;
- communicatie;
- capaciteitsopbouw (overheden);
- monitoring en evaluatie.

Wij hechten waarde aan onze onafhankelijkheid, onze integriteit en onze partners. Ecorys geeft om het milieu en heeft een actief maatschappelijk verantwoord ondernemingsbeleid, gericht op meerwaarde voor de samenleving en de markt. Ecorys is in het bezit van een ISO14001-certificaat dat wordt ondersteund door al onze medewerkers.

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas